

РОЗВИТОК ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇDEVELOPMENT OF UKRAINE MONEY-CREDIT POLICY
IN GLOBALIZATION CONDITIONS

УДК 336.71

Харун О.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Хмельницький національний університет

Грицина Л.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Хмельницький національний університет

Kharun Olena

Khmelnytskyi National University

Hrytsyna Lesya

Khmelnytskyi National University

У статті виділено етапи становлення та розвитку системи грошово-кредитного регулювання в Україні. Розглянуто сутність грошово-кредитної політики, яке подають вітчизняні та зарубіжні науковці. З'ясовано, що основною метою грошово-кредитної політики країни залишається забезпечення стабільності національної грошової одиниці. Визначено, що суб'єктами грошово-кредитної політики є національний банк та інші органи державного регулювання економіки, а об'єктами кредитно-грошової політики – грошовий ринок, ринок позичкових коштів та грошовий обіг. Установлено, що за ієрархією цілі грошово-кредитної політики поділяють на стратегічні, проміжні та тактичні. Досліджено інструменти та методи грошово-кредитної політики. Виокремлено чинники розвитку грошово-кредитної сфери України за сферами впливу: інституційно-правові; економічні; організаційні; соціально-психологічні; зовнішні. Визначено проблеми розвитку грошово-кредитної політики України. Запропоновано напрями розвитку грошово-кредитної політики України.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, монетарна політика, суб'єкти та об'єкти, інструменти та методи грошово-кредитної політики, чинники, проблеми та напрями розвитку грошово-кредитної політики.

В статті виділені етапи становлення і розвитку системи денежно-кредитного

регулювання в Україні. Рассмотрена сущность денежно-кредитной политики, которую подают отечественные и зарубежные ученые. Установлено, что основной целью денежно-кредитной политики страны является обеспечение стабильности национальной денежной единицы. Определено, что субъектами денежно-кредитной политики являются национальный банк и другие органы государственного регулирования экономики, а объектами кредитно-денежной политики – денежный рынок, рынок ссудных средств и денежное обращение. Установлено, что по иерархии цели денежно-кредитной политики делятся на стратегические, промежуточные и тактические. Исследованы инструменты и методы денежно-кредитной политики. Выделены факторы развития денежно-кредитной сферы Украины по сферам влияния: институционально-правовые; экономические; организационные; социально-психологические; внешние. Определены проблемы развития денежно-кредитной политики Украины. Предложены направления развития денежно-кредитной политики Украины.

Ключевые слова: денежно-кредитная политика, монетарная политика, субъекты и объекты, инструменты и методы денежно-кредитной политики, факторы, проблемы и направления развития денежно-кредитной политики.

The article highlights the stages of formation and development of the monetary and credit regulation system in Ukraine. The essence of monetary policy presented by domestic and foreign scholars is considered. It is revealed that the main goal of monetary and monetary policy of the country is to ensure the stability of the national monetary unit, which is the basis for ensuring stable economic development, increasing the level of employment and increasing the incomes of the population. It is determined that the subject of monetary and credit policy is the national bank and other bodies of state regulation of the economy, and objects of monetary policy are the money market, the market of borrowed funds and money circulation. It is established that according to the hierarchy, the objectives of monetary policy are divided into strategic, intermediate and tactical. The tools and methods of monetary policy are investigated. The factors of development of the monetary and credit sphere of Ukraine according to the spheres of influence are distinguished: institutional and legal; economic; organizational; socio-psychological; external factors. It is argued that in Ukraine, in front of monetary policy, there is a fundamentally new task of monetary stimulation of economic growth: a clearer definition of the role, responsibilities and tasks of the NBU; effective allocation of cash resources; ensuring the transparency and purity of monetary processes; increasing the efficiency of the banking system in terms of long-term lending and investing in the production process, etc. The problems of development of monetary and credit policy of Ukraine are defined: reduction of GDP; instability of monetary policy; unplanned activity of the National Bank of Ukraine due to the solution of only current problems; unstable price policy; destabilization of the banking system. The directions of development of monetary and credit policy of Ukraine are proposed: introduction of monetary policy on the basis of inflation targeting; providing a flexible exchange rate regime; a decrease in the value of money in the country; resume lending to the economy.

Key words: monetary policy; monetary policy; subjects and objects; instruments and methods of monetary policy; factors; problems and directions of development of monetary policy.

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси та високий рівень інтернаціоналізації світової економіки, що в нормальних умовах господарювання повинні сприяти підтримці вітчизняних фінансово-кредитних інститутів та отриманню довгострокових кредитів на вигідних умовах від міжнародних фінансово-кредитних організацій для фінансування економічного зростання, у розпал фінансової кризи та гібридної агресії Російської Федерації проти України спричинили глибоку дестабілізацію національної грошово-кредитної системи [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах проблема розроблення та реалізації ефективної грошово-кредитної політики привертає увагу відомих українських та зарубіжних учених, таких як: В. Базилевич, О. Бандурка, М. Безнощенко, Дж. Б'юкенен, І. Вєтрова, А. Гальчинський, В. Геєць, Н. Гребеник, О. Гудзовата, О. Дзюбенко, О. Дзюблюк, Е.Дж. Долан, Г. Калетнік, Дж.М. Кейнс, В. Коваленко, В. Колесніченко, О. Колодізєв, В. Лагутін, В. Лановий, Р. Лисенко, О. Метлушко, С. Мисак, В. Міщенко, А. Мороз, О. Москалюк, О. Некрасова, М. Пуховкіна,

М. Савлук, П. Самуельсон, А. Сомик, В. Стельмах, М. Туган-Барановський, М. Фрідмен, М. Швайко, Л. Штефан та ін. Однак, ураховуючи динамічність зовнішнього середовища та його безпосередній вплив на економічне життя країни, є необхідність у постійному моніторингу основних тенденцій і перспективних напрямів удосконалення розвитку грошово-кредитної політики в умовах глобалізації.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження етапів становлення та розвитку грошово-кредитної політики, визначення її сутності, інструментів та методів, чинників розвитку, виявлення особливостей її реалізації в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Грошово-кредитна політика України є важливим складником фінансової політики, від її ефективності багато в чому залежать ефективне функціонування економіки, розвиток фінансового ринку, забезпечення підвалин для стабільного економічного зростання та досягнення соціальної гармонії у суспільстві. Щоб бути ефективною, грошово-кредитна політика повинна відповідати умовам України, а не орієнтуватися на абстрактні схеми й стандарти [2].

Основною метою грошово-кредитної політики, згідно з Конституцією країни, є забезпечення стабільності національної грошової одиниці, що є основою для забезпечення стабільного економічного розвитку, зростання рівня зайнятості та підвищення доходів населення [3].

За роки незалежності система грошово-кредитного регулювання в Україні пройшла декілька послідовних етапів. Підготовчим, або нульовим, етапом її розвитку можна вважати період 1991–1992 рр. У цей час Україна все ще перебувала в стані панування командно-адміністративних методів управління й її можливості в керуванні власною грошово-кредитною системою були дуже обмежені [4].

Складними перехідними процесами в економічній системі України характеризувався перший етап (1991–1994 рр.). Стимулювання економічного зростання та подолання інфляції було визначено стратегічною метою грошово-кредитної політики. На початку першого етапу Україна не мала сформованої інституційної основи грошово-кредитного регулювання – грошового ринку та банківської системи. Крім того, Національний банк України не мав упорядкованої структури [5].

1995–1999 рр. можна вважати другим етапом розбудови грошово-кредитної системи України. Із 2 по 16 вересня 1996 р. було проведено грошову реформу, і в Україні з'явилася власна постійна валюта – гривня. Головним номінальним орієнтиром у грошово-кредитній політиці в 1995–1999 рр. був валютний курс. Україна вибрала режим валютних коридорів, які щоразу переглядалися, як тільки НБУ виявлявся неспроможним їх утримати [4].

Стратегічною метою другого етапу розвитку грошово-кредитної сфери України стало подолання гіперінфляції, внаслідок чого мали уповільнитися темпи економічного спаду та знецінення національної валюти [6].

Третій етап розвитку грошово-кредитної політики в Україні розпочався в 2000 р. і тривав до 2008 р. Тоді НБУ ставив перед собою такі нові завдання та пріоритети у сфері грошово-кредитної політики: перехід до режиму прямого таргетування інфляції; підтримка економічного зростання; стабільність валютного курсу; перехід до повної конвертованості національної валюти [4]. Третій етап реалізації політики в грошово-кредитній сфері характеризується переходом української економіки у фазу зростання. Основою для такого переходу стала лібералізація монетарної політики Національного банку [7].

Четвертий етап – сучасний етап розвитку грошово-кредитної політики України, який розпочався у вересні 2008 р. і триває дотепер. Цей період характеризується проявом наслідків попередніх помилок у сфері регулювання грошово-кредитних відносин [4]. У 2014 р. відбувся перехід до гнучкого курсоутворення, монетарного таргетування та фіскального домінування. У 2015–2016 рр. спостерігаємо перехід від монетарного до інфляційного таргетування. Його параметрами є використання плаваючого валютного курсу, а також перехід до активної процентної політики. У 2017 р. також активно використовувався механізм інфляційного таргетування [2].

Для більшого розуміння сутності грошово-кредитної політики розглянемо визначення, що надають науковці, котрі поглиблено займаються дослідженнями у цьому напрямі.

Так, у Великому економічному словнику за редакцією А.Н. Азриліяна грошово-кредитна політика визначається як сукупність заходів у сфері грошового обігу і кредиту, спрямованих на регулювання економічного зростання, обмеження інфляції, забезпечення зайнятості та вирівнювання платіжного балансу; є одним із найважливіших методів утручання держави у процес відтворення [8, с. 58].

На думку Е.Дж. Долана, К. Кемпбелла і Р. Кемпбелла, грошово-кредитна політика являє собою комплекс заходів регулюючого впливу, спрямованих на зміну грошової маси в обігу. Вона покликана безпосередньо впливати на ліквідність банківської системи і на ділову активність підприємств. Механізми, що дають змогу уряду впливати на грошову масу, реалізуються через банківську систему і вплив на неї центральним банком [9, с. 246].

Інше визначення подає І.В. Ветрова [10], яка розглядає грошово-кредитну політику як систему заходів із регулювання грошової пропозиції за її кількістю, структурою, рівнем процентних ставок, ціною й обсягом кредитів, спрямованих на економічне зростання країни, стримування інфля-

ції, забезпечення стабільності грошової одиниці України, забезпечення зайнятості населення, регулювання платіжного балансу для задоволення суспільного попиту на гроші.

Низка авторів [11] визначає грошово-кредитну політику як комплекс взаємозв'язаних, скоординованих на досягнення заздалегідь визначених соціально-економічних цілей, заходів щодо регулювання грошового ринку, які здійснює держава через центральний банк країни.

О.М. Колодізев трактує [12] грошово-кредитну політику як сукупність методів та інструментів у сфері грошового обігу і кредитних відносин, що використовує держава для регулювання грошово-кредитних відносин.

Законом «Про Національний банк України» визначено, що «грошово-кредитна політика – комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України через використання визначених Законом засобів та методів». Грошово-кредитну політику часто називають монетарною, оскільки вона є політикою у сфері управління кількістю грошей в обігу [13].

Сутність монетарної політики вивчав один із визначних українських учених М.І. Туган-Барановський. Він розглядав інструменти грошово-кредитної політики центрального банку, які можна використовувати для регулювання кількості грошей в обігу (наприклад, операції на відкритому ринку та ін.). Ці ідеї досліджували наступні покоління науковців [14].

На міркуваннях М.І. Туган-Барановського свої дослідження будував М. Фрідмен, який приділяв особливу увагу монетарній політиці для забезпечення стабільності господарського розвитку. Автор активно виступав проти державного втручання в економіку. Він вважає, що єдиними діями держави могли бути лише ті, які стосуються підтримки гро-

шової одиниці, боротьби з інфляцією та регулювання економічних процесів [15, с. 44].

На нашу думку, найбільш поширеним і точним визначенням грошово-кредитної політики є розуміння її як комплексу взаємопов'язаних, спрямованих на досягнення певних цілей заходів щодо регулювання грошово-кредитного ринку, що їх проводить держава через свій центральний банк.

Суб'єктами грошово-кредитної політики є Національний банк та інші органи державного регулювання економіки (Міністерство фінансів, Міністерство економіки, уряд і Верховна Рада). Та вирішальну роль у розробленні та реалізації грошово-кредитної політики все-таки відіграє НБУ [11]. Він регулює грошову систему одноосібно, керуючись при цьому основними засобами грошової політики, яка була сформована всіма державними інститутами. Об'єктами грошово-кредитної політики є грошовий ринок, ринок позичкових коштів та грошовий обіг.

Цілі грошово-кредитної політики пов'язані з тими завданнями, які вона повинна виконати на певному етапі її здійснення. Тобто існує певна ієрархія цілей, причому досягнення цілей нижчого рівня обов'язково повинно бути підпорядковане цілям вищого рівня. За ієрархією цілі грошово-кредитної політики поділяють на стратегічні, проміжні та тактичні (рис. 1) [9, с. 362].

Інструментами грошово-кредитної політики є грошова система й грошова-кредитна політика, соціально-економічна сутність грошової кредитної політики, розроблення грошово-кредитної політики, грошово-кредитна політика Національного банку України.

Для впливу на кон'юнктуру, посилення чи послаблення валютних обмежень банк здійснює цілу низку заходів регулювання [16, с. 189].

Стаття 25 Закону «Про Національний банк України» [13] визначає перелік основних економіч-

Рис. 1. Система цілей грошово-кредитної політики

них засобів і методів грошово-кредитної політики, метою яких є регулювання обсягу грошової маси. Цей перелік можна систематизувати, поділивши методи грошово-кредитної політики на дві групи:

1. Ринкові методи: визначення і регулювання норм обов'язкових резервів для комерційних банків; процентна політика; рефінансування комерційних банків; управління золотовалютними резервами; операції із цінними паперами (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права), у т. ч. з казначейськими зобов'язаннями, на відкритому ринку; емісія власних боргових зобов'язань та операції з ними.

2. Адміністративні методи: регулювання імпорту та експорту капіталу; запровадження на строк до шести місяців вимоги щодо обов'язкового продажу частини надходжень в інвалюті; зміни строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів; обов'язковий продаж валютних надходжень фізичних осіб, отриманих з-за кордону [17, с. 134].

Світовий досвід свідчить, що підбір ефективних інструментів грошово-кредитної політики впливає на підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання та економічне зростання країни у цілому, тому необхідно визначити чинники в розрізі компонентів грошово-кредитної політики, що впливають на подолання структурних дисбалансів економіки держави [18].

Розвиток грошово-кредитної сфери в Україні значною мірою визначається наявними внутрішніми чинниками розвитку: ефективністю інституційно-правового забезпечення, сформованістю організаційно-економічних умов розвитку досліджуваної сфери, соціально-психологічними особливостями населення країни. Однак в умовах глобалізації світової економіки рівень грошово-кредитної політики все більше залежить і від зовнішніх чинників. Йдеться про посилення залежності національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків, рівня економічної активності в країнах, що розвиваються, обсягів надходжень валютної виручки експортерів. Об'єктивним є виокремлення чинників розвитку грошово-кредитної політики України за сферами впливу [19]:

1. Інституційно-правові чинники: стабільність нормативно-правового регулювання у грошово-кредитній сфері; ефективність державного стратегічного планування розвитку грошово-кредитної сфери; інституційна розвиненість грошово-кредитного ринку та фондового ринків; узгодженість механізмів координації грошово-кредитної й фінансової політики.

2. Економічні чинники: стабільність розвитку банківської системи; ефективність застосування монетарного інструментарію; ступінь впливу іноземного капіталу на розвиток економіки; рівень девальваційних очікувань; рівень інвестиційної привабливості економіки; рівень «тіньової» економіки.

3. Організаційні чинники: належний рівень координації дій між органами публічного управління, які опікуються грошово-кредитною сферою; незалежність і прозорість діяльності Національного банку України в питаннях розроблення та реалізації грошово-кредитної політики; наявність адміністративного тиску на механізм реалізації грошово-кредитної політики.

4. Соціально-психологічні чинники: рівень довіри до банківської системи та кредитна активність населення; рівень грошової культури; ментальні стереотипи поведінки суб'єктів господарювання; ступінь впливу неформальних інститутів на функціонування грошово-кредитної сфери.

5. Зовнішні чинники: ситуація на зовнішніх товарних та фінансових ринках; обсяги надходжень валютної виручки експортерів; ступінь залежності від імпортних енергоносіїв; ескалація військових конфліктів; умови та обсяги залучень зовнішнього фінансування з міжнародних інституцій; вплив світових чи регіональних фінансових криз.

В Україні перед грошово-кредитною політикою стоять принципово нові завдання монетарного стимулювання економічного зростання: більш чітко визначення ролі, обов'язків та завдань НБУ; здійснення ефективного розподілу грошових ресурсів; забезпечення прозорості й чистоти монетарних процесів; підвищення ефективності банківської системи щодо довгострокового кредитування та інвестування процесу виробництва тощо [20, с. 108].

Грошово-кредитна політика України на сучасному етапі потребує економічного розвитку, поліпшення експортних взаємовідносин та стабільності країни. Сьогодні існує декілька проблем грошово-кредитної політики: скорочення ВВП; нестабільність монетарної політики; непланова діяльність Національного банку України, що зумовлена вирішенням тільки поточних проблем; нестабільна цінова політика; дестабілізація банківської системи [21].

Незважаючи на стан справ, для поліпшення грошово-кредитної політики необхідно здійснити такі заходи, як [22]: стабілізація інфляції (найкращим результатом у сфері інфляційної політики буде така ситуація, коли інфляція буде на рівні 5% із допустимими невеликими відхиленнями); створення фінансової стабільності (протистояння негативному впливу кризових явищ на економіку України, сприяння стійкому економічному зростанню); підтримка стійких рівнів економічного зростання (за допомогою стійкого рівня економічного зростання, помітний зріст ВВП, посилення ринкової конкуренції, що є поштовхом до інноваційної і інвестиційної діяльності); забезпечення стабільності грошової одиниці України; установлення коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу; підтримка валютно-курсової політики.

Подальша стратегія грошово-кредитної політики повинна бути націлена на досягнення макро-економічної стабільності України за такими напрямами, як:

– упровадження монетарної політики на основі інфляційного таргетування: перехід на повноцінне таргетування інфляції; вдосконалення інструментів монетарної політики з позиції підтримки банківських інституцій, що супроводжують інвестиційний та інноваційний розвиток нефінансових корпорацій загальнодержавного значення, зокрема сільськогосподарського спрямування, які сьогодні повинні стати стратегічними об'єктами державної підтримки;

– забезпечення режиму гнучкого валютного курсу: реалізація стратегії режиму гнучкого валютного курсу в основі валютно-курсової політики з використанням ринкових інструментів хеджування валютних ризиків; скасування адміністративних обмежень на валютному ринку; розроблення та впровадження заходів щодо зменшення високого рівня фінансової доларизації;

– зниження вартості грошей у країні: посилення ролі облікової ставки; реалізація стратегії чітких принципів застосування інструментів та процедур регулювання ліквідності; наближення фактичних процентних ставок на міжбанківському ринку до ставок, установлених грошово-кредитною політикою;

– відновлення кредитування економіки: стимулювання збільшення джерел та обсягів локальних довгострокових фінансових ресурсів; забезпечення доступності фінансових ресурсів для кредитування економіки; стимулювання розвитку ринку локального синдикування та консорціумних угод, що сприятиме рівню забезпечення фінансовими ресурсами стратегічних об'єктів реального сектору економіки [18].

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, грошово-кредитну політику можна визначити як комплекс взаємопов'язаних, спрямованих на досягнення певних цілей заходів щодо регулювання грошово-кредитного ринку, що їх проводить держава через свій центральний банк. Головною метою грошово-кредитної політики України в сучасних умовах та в середньостроковій перспективі є забезпечення цінової та фінансової стабільності для забезпечення передумов сталого економічного розвитку, адже низький рівень інфляції піде на користь усім учасникам економічного процесу (державі, населенню, підприємствам). Застосування інструментів грошово-кредитної політики потрібне для подолання дисбалансів фінансової та економічної систем держави. Зміни в макроекономічному середовищі під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників потребують пошуку нових гнучких підходів до проведення грошово-кредитного регу-

лювання, що базуються на використанні цього інструментарію.

Грошово-кредитна система України не бездоганна й має свої недоліки, але керівництво країни намагається змінити ситуацію і підняти рівень розвитку цієї системи. Ефективність грошово-кредитної політики можна забезпечити такими шляхами, як: перегляд та внесення змін до певних нормативно-правових актів, забезпечення зростання ВВП, зменшення інфляційних очікувань та підтримка інфляції на оптимальному рівні, рефінансування тих банків, які займаються кредитуванням інноваційних проектів.

Подальші розвідки у цьому напрямі будуть спрямовані на дослідження світового досвіду грошово-кредитного регулювання, оскільки важливим є його врахування під час розроблення стратегії розвитку грошово-кредитного ринку та реалізації грошово-кредитної політики в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Некрасова О.Л. Реформування грошово-кредитної політики з урахуванням зарубіжної практики боротьби з фінансовою кризою. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2012. № 1(5). Т. 2. С. 260–264.
2. Швайко М.Л. Сучасні тенденції грошово-кредитної політики України. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2017. Вип. 92. С. 32–40.
3. Штефан Л.Б., Москалюк О.В. Основні напрями вдосконалення грошово-кредитної політики в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 779–783.
4. Безнощенко М. Еволюція грошово-кредитної політики України та перспективи переходу на режим таргетування інфляції. *Дослідження міжнародної економіки*. 2011. Вип. 2(67). С. 223–234.
5. Про основні напрямки діяльності Національного банку України на період до запровадження національної валюти : Закон України від 11 травня 1992 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/762/96> (дата звернення: 13.05.2019).
6. Гребеник Н. Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної політики в Україні. *Вісник НБУ*. 2007. № 5. С. 12–22.
7. Загарій В.П. Аналіз основних показників функціонування грошово-кредитної сфери економіки в Україні. *Вісник*. 2011. Вип. 3. С. 25–30.
8. Большой экономический словарь / под ред. А.Н. Азрилияна. Москва : Институт новой экономики, 2008. 1472 с.
9. Долан Э.Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. Санкт-Петербург : Санкт-Петербург оркестр, 1994. 493 с.
10. Ветрова І.В. Правові основи реалізації грошово-кредитної політики Національного банку України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 12.00.07. Київ, 2007. 20 с.

11. Центральний банк та грошово-кредитна політика : підручник / за ред. А.М. Мороза, М.Ф. Пуховкіної. Київ : КНЕУ, 2005. 556 с.

12. Колодізев О.М., Колесніченко В.Ф. Гроші і кредит : підручник. Київ : Знання, 2010. 615 с.

13. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679–XIV. *Верховна Рада України*. 1999. № 112. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14) (дата звернення: 13.05.2019).

14. Туган-Барановський М.І. Паперові гроші та метал. Київ : КНЕУ, 2004. 200 с.

15. Фридмен М. Програма денежної стабілізації. Основи монетаризма / под науч. ред. Д.А. Козлова. Москва : ТЕИС, 2002. 175 с.

16. Бандурка О.О. Грошово-кредитна політика України. *Європейські перспективи*. 2013. № 4. С. 188–191.

17. Лановий В.В. Методи грошово-кредитної політики як фактор впливу на макроекономічні процеси в Україні. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 1. С. 131–137.

18. Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 445–449.

19. Гудзовата О.О. Чинники та функціональні особливості розвитку грошово-кредитної сфери в контексті формування системних характеристик фінансової безпеки держави. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2017. Вип. 26(2). С. 83–87.

20. Лисенко Ж.П. Рівень впливу політики НБУ на стан грошово-кредитного ринку України та можливі шляхи її покращення, зважаючи на досвід закордонних країн. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 18. Ч. 1. С. 174–180.

21. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка : підручник. Київ : Знання, 2008. 743 с.

22. Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681> (дата звернення: 14.05.2019).

REFERENCES:

1. Nekrasova O.L. (2012) Reformuvannja ghroshovo-kredytnoji polityky z urakhuvannjam zarubizhnoji praktyky borotjby z finansovoju kryzozju [Reform of monetary policy taking into account foreign practice of struggle with financial crisis]. *Bulletin of the International Nobel Economic Forum*, vol. 2, no. 1(5), pp. 260-264.

2. Shvajko M. L. (2017) Suchasni tendenciji ghroshovo-kredytnoji polityky Ukrajinjy [Contemporary trends of monetary policy of Ukraine]. *Bulletin of Kharkiv National University named after VN Karazin*, vol. 92, pp. 32-40.

3. Shtefan L.B., Moskaljuk O.V. (2017) Osnovni naprjamy vdoskonalennja ghroshovo-kredytnoji polityky v Ukrajinjy [Main directions of improvement of monetary policy in Ukraine]. *Global and national problems of the economy*, vol. 17, pp. 779-783.

4. Beznoshhenko M. (2011) Evoljucija ghroshovo-kredytnoji polityky Ukrajinjy ta perspektyvy perekhodu

na rezhym targhetuvannja infljaciji [The evolution of Ukraine's monetary policy and the prospects for switching to the inflation targeting regime]. *International Economic Research: Collection of Scientific Papers*, vol. 2 (67), pp. 223-234.

5. Pro osnovni naprjamky dijaljnosti Nacionalnogho banku Ukrajinjy na period do zaprovadzhennja nacionalnojji valjuty: Zakon Ukrajinjy vid 11 travnja 1992 roku [About the main directions of activity of the National Bank of Ukraine for the period before the introduction of the national currency: Law of Ukraine dated May 11, 1992]. *Verkhovna Rada of Ukraine*. Available at: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/762/96 (accessed 13 May 2019).

6. Ghrebenyk N. (2007) Osnovni vikhy u formuvanni ta provedenni ghroshovo-kredytnoji polityky v Ukrajinjy [The main milestones in the formation and conduct of monetary policy in Ukraine]. *Bulletin of the NBU*, no. 5, pp. 12-22.

7. Zagharij V.P. (2011) Analiz osnovnykh pokaznykiv funkcionuvannja ghroshovo-kredytnoji sfery ekonomiky v Ukrajinjy [Analysis of the main indicators of the functioning of the monetary and credit sector in Ukraine]. *Herald*, vol. 3, pp. 25-30.

8. Azrylyjan A.N. (2008) *Boljšoj ekonomyčeskyj slovarj* [Big economic dictionary] (eds Azryliyan A.N.), Moscow: Institute of the New Economy. (in Russian)

9. Dolan Э.Дzh. Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дzh. (1994) *Denjghy, bankovskoe delo y denezhno-kredytnaja polytyka* [Money, banking and monetary policy]. St. Petersburg: St. Petersburg Orchestra. (in Russian)

10. Vjetrova I.V. (2007) *Pravovi osnovy realizaciji ghroshovo-kredytnoji polityky Nacionalnogho banku Ukrajinjy* [Legal bases for realization of monetary policy of the National Bank of Ukraine] (PhD Thesis), Kyiv.

11. Moroz A.M., Pukhovkina M.F. (2005) *Centraljnij bank ta ghroshovo-kredytna polityka* [Central Bank and Monetary Policy] (eds Moroz A.M., Puhovkina M.F.), Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)

12. Kolodizjev O.M., Kolesnichenko V.F. (2010) *Ghroshi i kredyt* [Money and credit]. Kyiv: Knowledge. (in Ukrainian)

13. Pro Nacionaljnij bank Ukrajinjy : Zakon Ukrajinjy vid 20 travnja 1999 r., № 679–KhIV [About the National Bank of Ukraine: Law of Ukraine dated May 20, 1999, No. 679-XIV]. *Verkhovna Rada of Ukraine*, no. 112. Available at: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14 (accessed 13 May 2019).

14. Banderka O.O. (2013) Ghroshovo-kredytna polityka Ukrajinjy [Monetary Policy of Ukraine]. *European perspectives*, no. 4, pp. 188-191.

15. Lanovij V.V. (2014) Metody ghroshovo-kredytnoji polityky jak faktor vplyvu na makroekonomichni procesy v Ukrajinjy [Methods of monetary policy as a factor of influence on macroeconomic processes in Ukraine]. *Bulletin of the University of Banking of the National Bank of Ukraine*, no. 1, pp. 131–137.

16. Kovalenko V.V. (2016) Ghroshovo-kredytna polityka ta jiji vplyv na podolannja strukturnykh dysbalansiv ekonomiky Ukrajinjy [Monetary policy and its influence on overcoming structural imbalances of the Ukrainian economy]. *Global and national problems of economics*, no. 12, pp. 445-449.

17. Ghudzovata O.O. (2017) Chynnyky ta funkcionaljni osoblyvosti rozvytku ghroshovo-kredytnoji sfery v konteksti formuvannja systemnykh kharakterystyk finansovoi bezpeky derzhavy [actors and functional features of the development of the monetary sphere in the context of the formation of the system characteristics of the financial security of the state]. *Scientific Herald of the International Humanitarian University. Series: Economics and Management*, vol. 26(2), pp. 83-87.

18. Lysenko Zh.P. (2016) Rivenj vplyvu polityky NBU na stan ghroshovo-kredytnogho rynku Ukrajinny ta mozhyvi shljakhy jiji pokrashhennja, zvzhajuchy na

dosvid zakordonnykh krajin [The level of influence of the NBU policy on the state of the money market of Ukraine and possible ways of its improvement, taking into account the experience of foreign countries]. *Scientific Herald of Kherson State University*, vol. 18, pp. 174-180.

19. Bazylevych V. D., Bazylevych K. S., Balastryk L. O. (2008) *Makroekonomika* [Macroeconomics]. Kyiv: Knowledge. (in Ukrainian)

20. Osnovni zasady ghroshovo-kredytnoji polityky na 2018 rik [The main principles of monetary policy for 2018]. Available at: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681> (accessed 14 May 2019).